

AFRIKA'KO IPUIN/ALEGIAK

SARRERA

Afrika'ko oiturea da gabetan etxe batzutan alegiak edo ipuiñak edestea, eta ez poza emoteko, batez be irakasteko izaten dira.

Beti gaba illunduta gero, agure zar bat izaten da kontalari.

Alegi oneik euren egia Daule eta egi ori azpian erakusten dabenak abereak dira, euren jokabideakaz eta beti Daule euren irakatsia.

Gaur gabetan telebista ikusten da, baiña a neta Orduña ez egoan olakorik, Afrika'ko jakituria kontalari zarrak zabaltzen eban, gabeen eta etxean, auzoak batuta.

Afrika'ko alegi txorta bat eskiñiko dogu emen irakurleentzat.

1.- AKOLI ETA IRU AOLKUAK

Gizon aberats batek, ilteko egoala, seme bakarrari deitu eta esan eutson:

– Nire ondasun guztiak izten dautzudaz. Erabili egizuz ondo eta orretarako iru aolku emongo dautzudaz:

- 1.– Alkolari gorrotoa izan.
- 2.– Isilpeko ezer esan mirabeari.
- 3.– Ez izan adiskide erregeagaz, onen semeagaz baiño.

Alkoli zan semearen izena eta zin egin eutson aitari iru aolkuak beteko ebazala.

Il zan aita eta beste bagerik aberastu zan semea. Onen bere artean esan eban: Iru aolkuak beteko dodaz eta orrean aurkakoa be beti egingo dot. Ia zeñek daukon indar gehiago.,

Nire gelan beti egongo da ura daukan errada bat eta ardaia daukan beste bat.

Asi zan erregearen etxera joaten eta onen semea zan Aru'ren lagun be egin zan. Onegaz ebillan beti, baiña erregeak be deitzen eutsan batzutan.

Akoli zoriontsu bizi zan eta ikusi eban aitaren aolkuak beti ez zirala onenak. Erregearen eta onen semearen lagun zan eta ardaia ugari edaten eban erradatik.

Baiña erregeak eizan aurkitutako gepardo bat eukan beti ondoan.

– Ez al dautso iñok ikutuko abere oneri! Olakoa urkatu egingo dot, semea ba'da be bai!

Bein baten Akoli'k erregearen emari esan eutson:

– Iru egun barru lenengo illargiaren jaia da. Egingo dautsagu erregeari izeka bat?

– Zer? esan eutson Aru'k.

– Gepardoa ostu eta gorde!

Esan eta egin. Erregea lo egoala, iruzurtu eben gepardoa eta gau illunean Akoli'ren etxera eroan eben.

Akoli'k ardaia edan eban ere mirabe bateri deitu eta esan eutson.

– Zaindu egizu gepardo jaiak igaro arte. Ez iñori esan gero! Il egingo zaitue ta!

Goiz-aldean oillarrak jo ebanean, erregearen deia entzun jakon deilariari:

– Entzun! Gepardoa ostu dauste! Lapurra naiz etxean daukana il egingo dot! Eun urrezko txanpon emongo dautsodaz lapurra nor dan agertzen daustanari. Erregeak diño!

Erritar guztiak ikaratu ziran!

Eguzkiak urten ebanean joan zan Akoli erregearen etxera, itxuraz saminduta. Eta esan eutson:

– Gepardoa ostu ei dautzue! Nok egin ete dau olako obena?

Semea be joan zan erregearena eta bardin.

Gepardoa eukenak larri egozan, urkatuak izango ete ziran.

Euren nagusiak emazteari agertu eutson eta onen esan eutson: – Zoaz erregeagana bereala eta esan dakizuna dana!

Joan zan erregeagana etan esan eutson:

– Errege Jauna! Nik ba dakit gepardoa non dagoan- eta dana azaldu eutson erregearen semea aitatu be egin bagerik.

Erregeak emon eutsozan eun urrezko txanponak eta Akoli baitzeko agindua emon eban:

– Gertatu soka lodi bat ori urkatzeko!

Etorri zan Akoli eta sokea ikusita esan eban:

– Zertarako dozue ori?

Akoli konturatu zan isilpekoa zabaldua egoala eta negar egin eban. Orduan erregearen semeak esan eban:

– Neu be onegaz batera ibilli naz eta baitu ta urkatu nagizue!

Au be lotu egin eben.

Erregea urkatzea ikusteko gertu egoan lagunakaz eta zurtz eginda geratu zan urkamendira bere semea eroiela ikusi ebanean eta esan eutson:

– Gaizto ori! Zu be nire aurka?

Semeak erantzun eban:

– Guk izeka egitea baiño ez gendun gura, baiña Akoli urkatu bear ba'da, ni be bai.

Ikusi eban erregeak izeka bat izan zala eta aske itzi ebazan.

Orduan ulertu eban Akoli'k aitaran aolkua: Isilpekoa iñori ez esateko, alkolik ez edateko eta Errege-semearen lagun izateko!

OLAZAR'tar Martin'ek
